



Informācija par A hepatīta uzliesmojumu Eiropas valstīs

Publicēts: 22.06.2017.

Ceļotājiem

Pēc Eiropas slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – ECDC) datiem kopš 2016. gada jūnija vairākās Eiropas Savienības / Eiropas Ekonomiskās Zonas valstīs turpinās A hepatīta saslimšanas gadījumu skaita pieaugums.

ECDC ziņo par vismaz trijiem starptautiskiem A hepatīta uzliesmojumiem ar 1188 saslimušajiem šādās valstīs – Austrija, Beļģija, Dānija, Somija, Francija, Vācija, Īrija, Itālija, Nīderlande, Norvēģija, Portugāle, Slovēnija, Spānija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste. Lielākoties slimoja vīrieši, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem (vismaz 85% no aptaujātiem saslimušajiem). Turklāt vairākas valstis ziņo par saslimšanas gadījumu ar A hepatītu skaita pieaugumu, kas nav tieši saistīts ar minētajiem uzliesmojumiem, piemēram, Spānijā 2017. gada janvārī – maijā reģistrēti 1539 saslimšanas gadījumi salīdzinājumā ar 236 reģistrētiem gadījumiem 2016. gadā. Detalizēta informācija ir pieejama ECDC tīmekļa

vietnē: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Communicable-disease-threats-report-16-june-2017.pdf>.

Latvijā no gada sākuma līdz 21. jūnijam reģistrēti deviņi A hepatīta saslimšanas gadījumi, t.sk. sešos gadījumos inficēšanās notikusi ceļojuma laikā Eiropas valstīs.

A hepatīts ir akūta vīrusu izraisīta slimība, kurai raksturīgs galvenokārt aknu bojājums. Infekcijas avots ir inficēti cilvēki ar vai bez slimības pazīmēm. Inkubācijas periods (intervāls starp inficēšanos un slimības sākumu) ilgst 2 - 5 nedēļas. Inficētā persona ir bīstama apkārtējiem jau inkubācijas perioda beigās un slimības sākumā, laikā, kad paradās pirmie nespecifiskie slimības simptomi (nogurums, slikta dūša, nedaudz paaugstināta ķermeņa temperatūra). A hepatīts divām trešdaļām saslimušo noris bez dzeltē. No epidemioloģiskā viedokļa bezdzeltē forma ir bīstamāka, jo saslimusi persona, nezinot par savu infekciozitāti, bieži turpina savas ikdienas aktivitātes. Tipiskie A hepatīta izplatīšanās ceļi ir šādi:

- no cilvēka uz cilvēku tieša kontakta ceļā un ar sadzīves priekšmetiem, kas piesārņoti ar slimnieka fekālijām;
- dzerot piesārņotu ūdeni vai lietojot uzturā produktus, kas satur vīrusu; dzimumakta laikā ar inficēto personu;
- peldoties ūdenskrātuvēs, kas piesārņotas ar notekūdeņiem un cilvēku fekālijām.

Plašāka informācija par A hepatītu ir pieejama SPKC [tīmekļa vietnē](#):

Specifiskā profilakse – vakcinācija. Lai izstrādātos ilgstoša imunitāte pret A hepatītu, nepieciešams saņemt divas vakcīnas devas ar intervālu 6 līdz 12 mēneši. Veicot vakcināciju, jāņem vērā, ka imunitāte izveidosies 2 - 4 nedēļu laikā pēc pirmās potes saņemšanas. Ja vakcinācija pēc kontakta ar A hepatīta slimnieku veikta laikus (10 dienu laikā), lielākoties tā novērš saslimšanu. Izmantojot kombinēto vakcīnu pret A un B hepatītu, var iegūt aizsardzību pret abām infekcijām, taču šajā gadījumā vakcinācijas kurss sastāv no trim potēm.

Vakcinācija pret A hepatītu ieteicama tām A hepatītu nepārslimojušām personām, kuras:

- plāno ceļot uz vidēji vai izteikti endēmiskām valstīm (ieskaitot Āfriku, Vidusāziju, Dienvidameriku un Centrālo Ameriku), it īpaši, ja tajās plānots uzturēties ilgu laiku vai arī doties turp atkārtoti;
- plāno ceļot uz valstīm, kurās ir reģistrēts A hepatīta uzliesmojums (saslimstības pieaugums);
- praktizē riskantas seksuālas aktivitātes, t.sk. kad ir iespējama inficēšanās fekāli orālā ceļā;

- lieto narkotiskās vielas.

Nespecifiskā profilakse. Visiem, kas nav imūni pret A hepatītu (nav pārslimojuši A hepatītu un / vai nav tikuši vakcinēti), īpaši jāuzmanās no kontaktiem ar iespējami inficētām personām, nedrošas pārtikas (piem., termiski neapstrādāti jūras produkti) un ūdens lietošanas, kā arī jāievēro personīgā higiēna – bieža un rūpīga roku mazgāšana.

Rekomendācijas *WorldPride* dalībniekiem.

2017. gadā no 23. jūnijam līdz 2. jūlijam Madridē notiks *WorldPride*, kur dalībnieku skaits tiek lēsts ap trīs miljoniem. Ņemot vērā, ka Spānijā 2017. gadā tika reģistrēts ļoti liels saslimšanas gadījumu skaits ar A hepatītu (1539) un vairākās valstīs paaugstināta saslimstība ar A hepatītu konstatēta vīriešiem, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem, ECDC rekomendē *WorldPride 2017* dalībniekiem:

- vakcinēties pret A hepatītu (ja persona nav vakcinēta pret B hepatītu, vēlams izmantot kombinēto vakcīnu pret A un B hepatītu);
- sekot vispārīgiem ieteikumiem par personīgās higiēnas ievērošanu un drošas pārtikas un ūdens lietošanu;
- seksuālo kontaktu laikā izvairīties no riskantām aktivitātēm, kad ir iespējama fekāli orālā inficēšanās.

Seksuāli transmisīvo slimību novēršanai nepieciešams lietot prezervatīvus. Ja ir noticis nedrošs seksuāls kontakts, ieteicams vērsties pie ārsta, lai veiktu izmeklēšanu uz iespējamu inficēšanos ar seksuāli transmisīvo infekciju. A hepatīta vai citas slimības simptomu parādīšanās gadījumā nekavējoties jāmeklē ārsta palīdzība.

<https://www.spkc.gov.lv/lv/jaunums/informacija-par-hepatita-uzliesmojumu-eiropas-valstis>